

De Pionier

Protocol Sociale Veiligheid 2024-2026

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Visie van de school	4
3. Doel	5
4. Afspraken en regels	6
4.1. Iedere leerling	6
4.2. De KIVA-regels	6
4.3. Leerkrachten en ouders	6
4.4. Klassenregels	7
4.5. Algemene regels voor leerlingen in open ruimtes van de school	7
4.6. Deelnemen aan de gymlessen	7
4.7. Schoolpleinregels	8
5. Goed gedrag kun je leren!	9
6. Pesten	10
6.1. Hoe wordt er gepest?	10
6.2. De gepeste leerling	10
6.3. Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)	11
6.4. De pester	11
6.5. De meelopers en andere leerlingen	12
6.6. Wat doen we preventief aan het pesten?	12
6.7. Sterkwwerk-aanpak	13
6.8. Aanpak bij pesten	13
6.9. Contact met ouders bij pesten	14
6.10. Wat verwachten wij van ouders?	16
7. Monitoring van sociale veiligheid	17
8. Scholing en deskundigheid	18
9. Contactpersonen	19
10. Evaluatie en borging	20
11. Slot	20

1. Inleiding

Onderwijs wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leerkrachten, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe hanteren wij de gedragsregels, die de basis vormen voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. Iedereen waaronder de leerlingen, de teamleden, de ouders en anderen, wordt geacht zowel binnen als buiten de school zich aan die gedragsregels te houden, zich er verantwoordelijk voor te voelen en elkaar er op aan te spreken.

Een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en leerkrachten is het pedagogisch klimaat op school. Een slecht pedagogisch klimaat gaat ten koste van het welbevinden van leerlingen en leerkrachten en leidt tot minder goede leerresultaten en minder werkplezier. Onderwerpen hierbij zijn: groepsklimaat, omgang leerkracht en leerling, werken aan een vertrouwensrelatie, omgang leerlingen onderling, groepsvorming, sfeerbepalende activiteiten, inrichten van de klas, team functioneren etc.

Het pedagogisch klimaat en de sfeer in de school wordt voor een groot deel bepaald door de afspraken die je maakt over de manier waarop je met elkaar omgaat. In dit gedragsprotocol schrijven we, wat wij van elkaar verwachten wat betreft het gedrag in school. Ook beschrijven we, wat wij ondernemen als regels niet worden nagekomen. De nadruk ligt op het (preventief) voorkomen van ongewenst gedrag. De school zorgt voor een goed pedagogisch klimaat waarin een goede sfeer heerst tussen:

- leerlingen onderling;
- leerkrachten onderling;
- leerlingen, leerkrachten en ondersteunend personeel;
- leerkrachten en ouders.

In dit gedragsprotocol beschrijven wij de regels en maatregelen die gericht zijn op het stimuleren van positief gedrag. Dit betekent ook dat we verwachtingen hebben van leerkrachten, ouders en leerlingen ten aanzien van het gedrag van de leerlingen. Het consequent toepassen van de schoolregels en eventuele sancties staan in dit protocol beschreven.

2. Visie van de school

Ouders/ verzorgers zijn de eerste verantwoordelijken voor de opvoeding van hun kind. Bij het kiezen van OBS De Pionier sluiten de ouders/ verzorgers/ schoolpersoneel aan bij het geheel van afspraken van de school. Eén van de bouwstenen van onze visie, met betrekking tot het omgaan van kinderen met elkaar, is dat ieder kind zich veilig moet voelen op onze school. Wij willen samen met de kinderen werken aan de veilige omgeving. Een kind dat zich veilig voelt, ontwikkelt zelfvertrouwen en een goed gevoel van eigenwaarde. Dit doen wij door gericht onderwijzen en ondersteunen van de sociale vaardigheden (KIVA) om gewenste gedragingen aan te leren (KIVA-taal). De school werkt samen met alle ouders om te komen tot positief gedrag van de leerling op school (en thuis).

Bovenstaande legt een extra druk op het realiseren van een goed opvoedkundig klimaat op onze school.

Wij streven dan ook naar een klimaat waarin:

- leerlingen, ouders en leerkrachten zich veilig en geaccepteerd voelen;
- we een warme leeromgeving aanbieden;
- mensen "anders" mogen zijn en toch gerespecteerd worden;
- we leerlingen een gevoel van warmte en veiligheid willen bieden;
- we gemeente aandacht hebben voor (problemen van) onze leerlingen;
- we werken met duidelijke regels en afspraken, normen en waarden;
- orde en regelmaat heersen waar grenzen duidelijk zijn;
- we veel oog hebben voor extra zorg op meerdere gebieden;
- we veel aandacht hebben voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, de creatieve ontwikkeling en de ontwikkeling van de zelfstandigheid.

3. Doel

Wat willen wij bereiken op OBS De Pionier:

- De sfeer kenmerkt zich door zichtbaar en voelbaar positief gedrag.
- Gewenst gedrag wordt doelmatig gestimuleerd door leerlingen en teamleden.
- Er heerst een veilig klimaat op onze school.
- Een ieder gedraagt zich respectvol en verantwoordelijk.
- Er wordt gericht onderwezen en ondersteund op de sociale vaardigheden van de leerlingen in de school.
- Er worden duidelijke regels gehanteerd en heldere verwachtingen uitgesproken.
- Er wordt samengewerkt met de ouders om ongewenst gedrag op school te voorkomen.
- Er wordt doelmatig gereageerd op pesten, ongehoorzaamheid en escalatie van ongewenst gedrag.

4. Afspraken en regels

4.1. Iedere leerling

- Respecteert elk kind.
- Spreekt positief over en met anderen.
- Speelt met andere kinderen zonder te duwen, trekken en schoppen.
- Past op zijn/haar woorden! (uitschelden, roddelen, bijnamen).
- Is respectvol naar leerkrachten.

4.2. De KIVA-regels

4.3. Leerkrachten en ouders

- We zien elkaar als partner bij de begeleiding/ opvoeding van de kinderen.
- We stellen vertrouwen in elkaar.
- We behandelen elkaar respectvol, begripvol en correct.
- We tonen belangstelling, zonder nieuwsgierig te zijn.
- We spreken positief over elkaar en accepteren geen dreigende houding. Hieronder verstaan we o.a. schelden en agressief praten.
- We maken problemen bespreekbaar.
- We maken de kinderen de regels van OBS De Pionier kenbaar.

4.4. Klassenregels

Binnenkomst school/klas

- Ik hang mijn jas netjes aan de kapstok.
- Ik hang mijn tas aan het haakje.
- Ik begroet de leerkracht, die bij de deur staat.
- Als ik de klas binnen kom ga ik naar mijn eigen plek.
- Ik pak mijn biebboek of ga aan het werk aan de opgegeven taak.

Tijdens de les

- Als de leerkracht voor het bord gaat staan om de les te beginnen ben ik stil.
- Ik luister naar mijn klasgenoten en de leerkracht.
- Ik zit snel klaar voor de volgende instructie.
- Ik zit in een goede houding op mijn stoel.

Zelfstandig werken

- Ik houd mij aan de afspraken over het zelfstandig werken.
- Als het stoplicht op rood staat kan ik de leerkracht even geen vraag stellen. Ik wacht tot de leerkracht een vast rondje loopt. Ik ga door met iets waar ik even geen hulp bij nodig heb.
- Als het stoplicht op groen staat kan ik de leerkracht een vraag stellen tijdens de loopronde.
- Aan het stoplicht en de timetimer kan ik zien wanneer de leerkracht het rondje gaat lopen en of ik wat kan vragen.
- Aan de klok en de timetimer kan ik zien hoelang een les nog duurt.

4.5. Algemene regels voor leerlingen in open ruimtes van de school

Deze regels gelden voor de gang, aula, schoolplein, kleedkamer van de gym en het toilet.

- We lopen op de gang; er heerst rust in het gebouw.
- We lopen één voor één, achter elkaar en rechts van de trap af.
- We houden het toilet schoon.
- We blijven van elkaars spullen af.
- We houden ons aan de afspraken en regels van de school (zie bovenstaande).
- We zijn zuinig en netjes op de schoolspullen, we houden het plein schoon.
- Veiligheid gaat voor alles! Niet fietsen op het plein
- Tassen en jassen op de kapstok.

4.6. Deelnemen aan de gymlessen

- Ik draag gymkleding; dit is een sportbroek met T-shirt en gymschoenen.
- Ik luister naar de leerkracht en voer de opdrachten uit.
- Ik verlaat niet zonder toestemming de gymzaal.
- Ik kies geen partij bij ruzie, maar meldt dit bij de leerkracht.
- Ik mag geen gevaar zijn voor een ander of de ander in gevaar brengen.

4.7. Schoolpleinregels

- We spelen fijn op het plein!
 - Ik luister naar degene die op het plein loopt.
 - Met een bal spelen we in de kooi, pannaveld of bij de basket en het stoepranden.
 - Als we gaan opruimen, leg ik het speelgoed weer in de bak in het gangetje bij de buitendeur.
 - Mijn bal of step laat ik thuis.
 - Mijn fiets of step zet ik in de fietsenstalling.
 - Bij problemen ga ik naar de pleindienst.
 - Als ik naar binnen wil, vraag ik dit aan de pleindienst.
 - Als we naar binnen gaan, verzamel ik bij de deur. Groep 1/2 verzamelt bij de boom, voordat zij naar binnen gaan.
 - De speelgoedfietsen en karren zijn voor groep 1/2.
 - Ik gebruik het materiaal waarvoor het is.

5. Goed gedrag kun je leren!

OBS De Pionier is gericht op het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. OBS De Pionier gaat uit van het positief bekrachtigen van goed gedrag en op een positieve doelmatige wijze omgaan met ongewenst gedrag. Waarbij de kaders en de gedragsverwachtingen helder en duidelijk school breed worden toegepast, zoals staan beschreven in dit protocol. Dit in samenwerking met leerkrachten, ouders, directie, betrokkenen op onze school en de zorgketen rondom de school. Deze werkwijze wordt door de hele school geïmplementeerd en toegepast, in de openbare ruimtes zoals de aula, tot in de klaslokalen. Op OBS De Pionier zullen wij de titel “goed gedrag kun je leren” hanteren. Hiermee wordt een veilig en positief schoolklimaat gecreëerd, waarin elke leerling optimaal kan profiteren van het geboden onderwijs, uitgaande van respect, veiligheid en verantwoordelijkheid.

Dit doen wij door:

- Onderwijzen van verwachtingen, normen van de school, in de groep en sociale vaardigheden oefenen, een leerproces voor de leerling.
- Kindgesprekken te houden.
- Monitoren, planmatige aanpak voor gewenst gedrag. Gedragsmanagement door de leerkracht.
- Zelfmanagement; de leerling bewust maken van eigen gedrag zodat hij/zij dit leert sturen.
- Preventie; proactief zoveel mogelijk voorkomen van probleemgedrag.
- Positief bekrachtigen van gewenst gedrag: individueel, in de groep en schoolbreed.
- Samenwerking met ouders en de zorgketen rondom de school.
- Ontmoedigen van ongewenst gedrag.

6. Pesten

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd. Volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen. De agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren. Een klimaat waarin gepest wordt tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor leerkrachten betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

6.1. Hoe wordt er gepest?

Met woorden: vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken
gemene briefjes, mailtjes, sms'jes schrijven.

Lichamelijk: trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken, wapens gebruiken.

Achtervolgen: opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten.

Uitsluiting: doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes of bij groepsopdrachten.

Stelen en vernielen: afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen, telefoon afpakken.

Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen."

6.2. De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten ABN in plaats van de streektaal.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken

6.3. Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- Niet meer naar school willen.
- Niet meer over school vertellen thuis.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen en nachtmerries hebben.
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet buiten willen spelen.
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Negatief zelfbeeld.
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan.
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven.

Signalen van pesten in de klas kunnen o.a. zijn:

- Nooit bij de eigen naam noemen, altijd een bijnaam of een verbastering daarvan.
- 'Zogenaamde' leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Opmerkingen maken over hoe de leerling eruit ziet.
- Isoleren.
- Opwachten buiten school.
- Achternazitten op weg naar huis.
- Spullen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Social Media (facebook, whatsapp, twitter, snapchat etc....)

6.4. De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te halen.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Missen van (voldoende) empathisch vermogen.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

6.5. De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

6.6. Wat doen we preventief aan het pesten?

Pesten is een vorm van onacceptabel gedrag en vraagt om een duidelijke, consequente en structurele reactie vanuit de school. Bij OBS De Pionier zetten wij daarom sterk in op preventie, zodat we pesten zoveel mogelijk voorkomen.

Wij werken schoolbreed met de KiVa-aanpak, waarin groepsvorming, sociaal-emotioneel leren en veiligheid centraal staan. In de eerste weken van het schooljaar ligt de nadruk op klassenmanagement en groepsvorming. We besteden aandacht aan praktische routines zoals:

Wat doe je als je binnenkomt?

Waar bewaar je je persoonlijke spullen?

Hoe gedraag je je tijdens de les of bij zelfstandig werken?

Deze afspraken worden zichtbaar gemaakt op een klasposter, die in iedere groep hangt.

Daarnaast werken we in alle groepen aan het vormen van een positieve groep, gebaseerd op de fasen van groepsvorming van Bruce W. Tuckman:

De vormfase

De stormfase

De normfase

De prestatiefase

De afscheidsfase

Om deze fasen goed te begeleiden en te versterken, maken we gebruik van Energizers: korte, speelse werkvormen die de onderlinge band versterken en de groepsdynamiek positief beïnvloeden.

In iedere groep worden ook samen met de leerlingen klasregels en afspraken opgesteld, die zichtbaar opgehangen worden. Daarnaast hangen in elke klas de KiVa-regels, die richting geven aan gewenst gedrag en sociale omgang.

KiVa-lessen

Elke groep volgt wekelijks een KiVa-les. De methode bevat 10 thematische lessen per leerjaar:

Voor groep 1 t/m 4 zijn er 10 thema's met een speelse en ervaringsgerichte insteek.

Voor groep 5 t/m 8 zijn er eveneens 10 thema's, met meer nadruk op sociale verantwoordelijkheid, pestherkenning en weerbaarheid.

Het eerste thema wordt ieder schooljaar herhaald, passend bij de vormfase van groepsvorming, zodat de basis voor een veilige, positieve klas telkens opnieuw wordt gelegd.

Heeft de groep behoefte aan een ander onderwerp dan ben je als leerkracht vrij om het rooster aan te passen. Het is belangrijk dat er wordt ingespeeld op de behoeftes van de groep.

6.7. Sterkwerk-aanpak

OBS De Pionier maakt actief gebruik van de SterkWerk-aanpak in de groepen 5 t/m 8 om groepsdynamiek bespreekbaar te maken en te versterken. Door het werken met rollen en gerichte reflectie worden leerlingen zich bewust van hun gedrag en dat van anderen. De aanpak sluit aan op de sociaal-emotionele doelen van de school en vormt een belangrijke aanvulling op het KiVa-programma.

De SterkWerk-lessen worden schoolbreed ingezet op vaste momenten en sluiten aan op actuele situaties in de groep. De school evalueert de werking van SterkWerk periodiek in het teamoverleg en past het aanbod aan waar nodig.

6.8. Aanpak bij pesten

Stap 1:

Leerlingen proberen het probleem altijd eerst zelf op te lossen.

Stap 2:

De leerling komt naar de leerkracht toe en doet melding van het pesten. De leerkracht voert een gesprek met zowel de pester als de gepeste, apart van elkaar. Op basis van het incident worden passende maatregelen getroffen. Dit kunnen consequenties zijn zoals het binnen blijven tijdens een of meerdere pauzes, een nablijfmoment, of het maken van een schriftelijke opdracht waarin de leerling reflecteert op zijn of haar gedrag.

De focus ligt op inzicht, verantwoordelijkheid en herstel, waarbij het gedrag wordt besproken en waar mogelijk een oplossing wordt gezocht samen met de betrokken leerlingen.

Stap 3:

Het onderwerp pesten wordt tijdens een KiVa les behandeld in de klas. Wat is pesten? Waar kun je het aan herkennen? Wat kun je doen als je ziet dat iemand gepest wordt? Wat zijn de consequenties van het pesten.

Stap 4:

Als het pesten niet stopt wordt de zorgcoördinator ingeschakeld voor hulp en advies.

Stap 5:

Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek op school. Tijdens dit gesprek wordt toegelicht wat er tot nu toe is gedaan in de aanpak van het pestgedrag, welke effecten dit heeft gehad en welke vervolgstappen nodig zijn.

Indien wenselijk of nodig kan bij dit gesprek ook een lid van de directie aanwezig zijn. Deze persoon fungeert vanaf dat moment als vast aanspreekpunt namens de directie en blijft betrokken bij alle vervolggesprekken rondom de situatie.

Samen met ouders wordt gezocht naar een gedeelde aanpak, waarbij zowel op school als thuis gewerkt wordt aan het verbeteren van de situatie. Afsproken acties worden vastgelegd en op korte termijn geëvalueerd.

Stap 6:

Als het pesten blijft aanhouden wordt opnieuw de zorgcoördinator ingeschakeld om te kijken wat eventuele vervolgstappen zouden kunnen zijn. Denk bijvoorbeeld aan het inschakelen van externe hulp. Het organiseren van externe hulp zal in overleg met ouders worden ingezet. De zorgcoördinator is de contactpersoon bij inschakeling van de externe hulp (zoals CJG, jeugdteam, schoolmaatschappelijk werk).

Stap 8:

Ouders worden nogmaals op gesprek gevraagd.

6.9. Contact met ouders bij pesten

Verantwoordelijkheid ouders/school:

- De groepsleerkracht is het eerste aanspreekpunt voor ouders. De groepsleerkracht is op de hoogte van wat er gebeurt in de groep en kunnen als eerste reageren op het gedrag in de groep.
- Grotere en kleinere incidenten worden bijgehouden in het logboek en in het actiejournaal van de betreffende leerling. Indien nodig worden ouders op de hoogte gebracht.
- Ouders en school houden elkaar op de hoogte van alle relevante ontwikkelingen. Dit om te ondervangen dat kinderen met verhalen thuis komen die niet kloppen. Dit om misverstanden te voorkomen.
- Mocht het nodig zijn dan worden de ouders door de leerkracht uitgenodigd voor een gesprek om te kijken hoe het gaat.

Tips voor ouders van gepeste leerlingen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pesters om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zogenaamde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Tips voor ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek; elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Tips voor alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

De gepeste leerling:

- Erken het probleem.
- Luister naar de leerling en vraag door op onduidelijkheden. Hoe vaak word je gepest? Hoe lang word je al gepest? Door wie word je gepest? Weten je ouders dat je gepest wordt? Wat heb je zelf tot nu toe gedaan om het pesten te stoppen? Wat wil je dat er nu gebeurd? Wat kan de leerkracht/meester voor jou betekenen?
- Bespreek de rol van de gepeste. Wat deed hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Praten met de leerling over hoe er de volgende keer anders gereageerd kan worden.
- Zoeken naar een betere reactie in het vervolg.
- Denk ook aan 'lichaamshouding' en 'non-verbaal' gedrag.
- Sterke kanten van een leerling benoemen.
- Nagaan welke oplossing het beste zou kunnen werken voor de leerling.
- Regelmatig bespreken hoe het nu gaat.
- Als het pesten niet stopt ouders inschakelen.
- Let op dat de leerling niet in een uitzonderingspositie geplaatst wordt.

De pester:

- Praten met de pester; zoek naar de reden van het gedrag.
- Laten inzien wat het effect is van het pesten.
- Excuses aan laten bieden.
- Neem het probleem serieus.
- Uitspreken dat pesten verboden is in en om de school.
- Straffen als de leerling wel pest en belonen als het goed gaat.
- Bespreken wat er gebeurt als het gedrag niet stopt.
- Leerling leren hoe het anders zou kunnen reageren.
- Als het pesten niet stopt ouders inschakelen.
- Als het pesten dan nog niet stopt externe hulp zoeken.

6.10. Wat verwachten wij van ouders?

OBS De Pionier werkt samen met ouders aan een sociaal veilige schoolomgeving. Van ouders verwachten wij:

- Dat zij hun kind stimuleren om respectvol met anderen om te gaan;
- Dat zij school informeren als er signalen zijn van pesten of onveiligheid;
- Dat zij bijdragen aan oplossingen en betrokken blijven bij de aanpak;
- Dat zij voorbeeldgedrag tonen in omgang met andere ouders en medewerkers.

Indien ouders signalen hebben of vragen over het sociaal klimaat, kunnen zij altijd terecht bij de groepsleerkracht, zorgcoördinator of een lid van het KiVa-team.

7. Monitoring van sociale veiligheid

OBS De Pionier vindt het belangrijk om goed zicht te houden op het sociaal klimaat binnen de school en op het welbevinden van haar leerlingen. Daarom monitoren wij structureel en doelgericht de sociale veiligheid in alle groepen.

In de groepen 3 en 4 vullen de leerlingen onder begeleiding van de leerkracht een digitale vragenlijst in, KiVa-monitor, ondersteund met foto's om de begrijpelijkheid te vergroten. In de groepen 5 t/m 8 vullen de leerlingen deze vragenlijst zelfstandig in.

Voor de groepen 1 en 2 worden observaties vastgelegd via het instrument Mijnkleutergroep. Deze observaties vormen samen met aanvullende gegevens de basis voor een analyse van het sociaal-emotioneel functioneren. De uitkomsten worden besproken binnen het onderbouwteam. Daarnaast gebruiken we Looqin om ook binnen groep 1-2 zicht te houden op het welbevinden van leerlingen en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

De resultaten van alle metingen en analyses worden besproken binnen het team. We maken voor elke groep een gerichte analyse en bepalen op basis daarvan of aanvullende acties nodig zijn – op groepsniveau of individueel. Bij opvallende signalen in de monitor of observaties uit Mijnkleutergroep/Looqin neemt het KiVa-team het initiatief om vervolgacties af te stemmen met de leerkracht en indien nodig ouders.

De bevindingen worden daarnaast, conform de wettelijke verplichtingen, gedeeld met de Inspectie van het Onderwijs. Zo zorgen wij voor transparantie én doelgericht handelen in het kader van sociale veiligheid op school.

8. Scholing en deskundigheid

Alle leerkrachten van OBS De Pionier zijn geschoold in de basisprincipes van de KiVa-aanpak en voeren KiVa-lessen uit in de klas. Nieuwe teamleden krijgen een interne introductie over het protocol sociale veiligheid en de werking van KiVa.

Wij vinden het belangrijk dat leerkrachten zich blijven ontwikkelen op het gebied van sociale veiligheid en pedagogisch handelen. Daarom streven wij ernaar om het team elke twee jaar bij te scholen, met aandacht voor thema's als groepsvorming, gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en het creëren van een veilige leeromgeving.

Deze scholing hoeft niet per se binnen het KiVa-programma te vallen. Ook andere pedagogische en psychologische expertises worden ingezet, zoals:

- Traumasensitief onderwijs
- Effectieve oudergesprekken en contact met ouders
- Ontwikkeling en ondersteuning van executieve functies bij leerlingen

Door gericht te investeren in deskundigheidsbevordering zorgen wij ervoor dat ons team professioneel, alert en doordacht kan handelen bij het bevorderen van sociale veiligheid en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag.

9. Contactpersonen

OBS De Pionier heeft twee vaste contactpersonen sociale veiligheid aangewezen. Deze personen zijn het aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en collega's bij vragen of zorgen over pesten of de sociale veiligheid in het algemeen. Daarnaast zitten deze personen in het KiVa-team, bestaande uit drie collega's, die elk vanuit hun rol bijdragen aan het begeleiden van het team. Het team komt ten minste elk kwartaal bijeen en speelt een centrale rol in het borgen van de KiVa-aanpak binnen de school.

De taken van het KiVa-team zijn onder andere:

- Coördineren van de uitvoering van het KiVa-programma binnen alle groepen;
- Nieuwe collega's actief begeleiden in de uitgangspunten en werkwijze van KiVa;
- Leerkrachten ondersteunen bij de afname en analyse van de KiVa-monitor;
- Signaleren van knelpunten, het delen van successen en het bespreken van casussen;
- Verzorgen van de nodige opleidingen voor het team;
- Jaarlijks evalueren van de KiVa-aanpak en het opstellen van nieuwe doelen
- Informeren van ouders via o.a. nieuwsbrieven en het geven van een ouderbijeenkomst eens in de drie jaar.

Contactpersonen sociale veiligheid:

Namen	Functie	Emailadres
Els de Boer Viola van Beek	Zorgcoördinator Directie	El.deboer@zaanprimair.nl v.vanbeek@zaanprimair.nl

KiVa-team

Namen	Functie	Emailadres
Els de Boer Viola van Beek Olia Lagritite	Zorgcoördinator Directie Leerkracht & VVE thuis coördinator	El.deboer@zaanprimair.nl v.vanbeek@zaanprimair.nl o.lagritite@zaanprimair.nl

10. Evaluatie en borging

Het protocol sociale veiligheid van OBS De Pionier wordt eens in de twee jaar geëvalueerd met het team. Aan de hand van incidentregistraties, teamreflecties, leerlingmonitoring en de schoolontwikkeling worden verbeterpunten benoemd. Waar nodig wordt het protocol aangepast zodat het actueel en praktisch toepasbaar blijft.

11. Slot

Met dit protocol reikt OBS De Pionier doelmatige strategieën aan om het gedrag van de leerlingen te kunnen beheersen, in de school, in de groep en individueel. Een goede samenwerking tussen school en ouders vergroot de kans op een goede sociale en cognitieve ontwikkeling van het kind.